

[Morten Lange.]

folketing, der forhindrer landbrugene i at vokse og vokse. Det er, så vidt jeg kan se, sådan, at vi i temmelig lang tid har haft voksende landbrug og sammenlægninger også langt ud over de grænser, vi har sat for ydelse af tilskud. Jeg tror såmænd i og for sig snarere, at vi skal til at se på en del af landbrugene med mindre tilliggende; mon det ikke er sådan, at de trænger til noget mere røgt og pleje? Jeg synes, vi såmænd har røgtet og plejet de store hartkorn rigtig godt.

Hr. Niels Eriksen gjorde opmærksom på, at det var forholdene udefra, der skabte afsætningskaos i landbruget. Jeg vil blot fastholde, at så vidt jeg kan se, er det stadig væk sådan på slagterisektoren, at det er landbrugets egne organisationsforhold, der kikser, når man her ikke kan få en lignende fasthed i organisationen, som man har inden for mejeribrugsområdet. Men det kan jo ske, at man, når det bliver sagt tit nok, til sin tid vil nå til at få et mere rimeligt resultat. Vi håber det. Vi anser naturligvis stærke salgsorganisationer inden for landbruget for at være et tveægget sværd, og det kan såmænd godt ske, det vil komme til at gå ud over os selv også; men vi sælger da gud ske lov de fleste af vore landbrugsprodukter til udlandet.

Svend Haugaard: Hr. Niels Eriksen var forbavset over, at vi afviste kornordningen. Det gjorde vi da også for to år siden, så der er ingen grund til at blive særlig forbavset i dag over, at vi ikke har ændret standpunkt siden da. Men hvis man ikke tidligere har afvist den og gør det nu, kan det jo være, at det skyldes, at man nu i mellemtiden har fået dårlige erfaringer. I øvrigt har vi ikke uden videre afvist en kornordning; vi har jo anvist en netto-kornsalsordning, som vi finder væsentlig bedre. Vi mener, at den nu foreslåede kornordning har en række uheldige følger af den ulige fordeling til de forskellige brugsstørrelser.

Hr. H. C. Toft mente, at det kun var de 14 mill. kr. og ikke de 50 mill. kr., man ville bruge af; så havde det måske været klogt, om han havde sagt det straks. Alligevel kan man ikke komme uden om, at uanset om man tager de 14 mill. kr. eller de 50 mill. kr.,

går det fra de mindre til bl. a. også de større, som nyder godt af alt det andet i forvejen, kornordning, rapsordning osv. Men da det næppe er et offer for dem, hr. H. C. Toft repræsenterer, er det vel fuldt ud forståeligt.

Til hr. Morten Lange: nej, det er ikke rigtigt, at det er for at forbedre forholdet til anden side. Det går godt til den ene side, og det går vel også til den anden side. Det er måske snarere for at lodde, hvorvidt de fremsatte lovforslag nu også har en vis standhaftighed og værdi, så man kan bygge på dem senere hen. Nu blev der sagt, at mejerisektoren var den mest overskuelige. Jeg synes nok, at det, vi har set af lovforslag med fedtenheder og momsens over på detailprisen, i hvert fald ikke gør det særlig overskueligt. Der findes da andre områder, hvor der er centraliseret salg, og hvor der altså også skulle være en mulighed for at sætte ind; og at netop mejeriprodukterne skulle være mere sociale end f. eks. brød, har jeg lidt svært ved at indse. Jeg tror stadig væk, det er, fordi man skulle have noget for at få momsens til at glide ned; det har man altså fået, og dermed mener man, at man kan stille sig tilfreds. Jeg mener, at det havde været en mere praktisk form, om man i stedet for havde givet lidt mere til de forskellige sociale ydelser. Det havde været langt enklere, langt lettere at administrere og langt lettere at overskue.

Niels Westerby: Naturligvis er vi klar over, at landbrugets vanskeligheder skyldes mange ting — andre staters lovgivning, støttelovgivning, vanskelighederne med at eksportere til andre lande og det stigende omkostningsniveau her i landet — så derfor vil jeg da aldrig påstå, at den eneste årsag til, at landbruget ikke har ordentlige vilkår, er vor strukturlovgivning.

Jeg vil så sandelig heller ikke gøre mig klog på, om nogen bestemt brugsstørrelse er rigtigere end en anden. Men det, vi siger fra liberalt centrums side, er, at den enkelte landmand skal have lov til selv at finde ud af den for ham rigtige brugsstørrelse. En del af forklaringen på vanskelighederne i landbruget er, at folketinget har vedtaget en lovgivning, der forhindrer dette ved at sætte ret snævre grænser for, hvad man kan foretage sig. Dette være sagt som et, skal vi sige korrektiv til landbrugsministerens